

II

(Komunikaty)

KOMUNIKATY INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

KOMISJA EUROPEJSKA

KOMUNIKAT KOMISJI

Zawiadomienie w sprawie porozumień o mniejszym znaczeniu, które nie ograniczają odczuwalnie konkurencji na mocy art. 101 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zawiadomienie *de minimis*)

(2014/C 291/01)

I.

1. Artykuł 101 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zakazuje porozumień między przedsiębiorstwami, które mogą mieć wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi i których celem lub skutkiem jest zapobieganie, ograniczanie lub zakłócanie konkurencji na rynku wewnętrznym. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyjaśnił, że postanowienie to nie ma zastosowania, jeżeli wpływ porozumienia na wymianę handlową między państwami członkowskimi lub na konkurencję nie jest odczuwalny ⁽¹⁾.
2. Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił również, że porozumienie, które mogłoby wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi i które ma na celu zapobieganie, ograniczanie lub zakłócanie konkurencji na rynku wewnętrznym, stanowi – ze względu na swoje cechy i niezależnie od jakichkolwiek konkretnych skutków, jakie mogłoby wywierać – odczuwalne ograniczenie konkurencji ⁽²⁾. Niniejsze zawiadomienie nie ma zatem zastosowania do porozumień, które mają na celu zapobieganie, ograniczanie lub zakłócanie konkurencji na rynku wewnętrznym.
3. W niniejszym zawiadomieniu Komisja wskazuje, za pomocą progów udziału w rynku, okoliczności, w jakich uznaje ona, że porozumienia, których skutkiem mogłoby być zapobieganie, ograniczanie lub zakłócanie konkurencji na rynku wewnętrznym, nie stanowią odczuwalnego ograniczenia konkurencji zgodnie z art. 101 Traktatu. Ta negatywna definicja odczuwalności nie oznacza, że porozumienia między przedsiębiorstwami wykraczające poza progi określone w niniejszym zawiadomieniu stanowią odczuwalne ograniczenie konkurencji. Porozumienia takie mogą mieć tylko marginalny skutek dla konkurencji, a zatem mogą nie być zakazane na mocy art. 101 ust. 1 Traktatu ⁽³⁾.
4. Porozumienia mogą także nie wchodzić w zakres zastosowania art. 101 ust. 1 Traktatu, ponieważ nie są w stanie odczuwalnie wpłynąć na handel między państwami członkowskimi. Niniejsze zawiadomienie nie wskazuje, co stanowi odczuwalny wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Tego rodzaju wytyczne znajdują się w zawiadomieniu Komisji w sprawie wpływu na handel ⁽⁴⁾, w którym Komisja wskazuje liczbowo, za pomocą progu udziału w rynku w wysokości 5 % i progu obrotu w wysokości 40 mln EUR, które porozumienia zasadniczo nie są w stanie odczuwalnie wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi ⁽⁵⁾. Takie porozumienia zwykle nie wchodzą w zakres zastosowania art. 101 ust. 1 Traktatu, nawet jeśli mają na celu zapobieganie, ograniczanie lub zakłócanie konkurencji.

⁽¹⁾ Zob. sprawa C-226/11 Expedia, dotychczas nieopublikowana, pkt 16 i 17.

⁽²⁾ Zob. sprawa C-226/11 Expedia, w szczególności pkt 35, 36 i 37.

⁽³⁾ Zob. na przykład sprawy połączone C-215/96 i C-216/96 Bagnasco and Others, Rec. 1999, s. I-135, pkt 34 i 35.

⁽⁴⁾ Zawiadomienie Komisji – Wytyczne w sprawie pojęcia wpływu na handel zawartego w art. 81 i 82 Traktatu (Dz.U. C 101 z 27.4.2004, s. 81), w szczególności pkt 44–57.

⁽⁵⁾ Należy zauważyć, że porozumienia między małymi i średnimi przedsiębiorstwami (MŚP), zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie definicji mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw lub jakimkolwiek przyszłym zaleceniu zastępującym to zalecenie (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36), zazwyczaj również nie są w stanie wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Zob. w szczególności pkt 50 zawiadomienia w sprawie wpływu na handel.

5. W przypadkach objętych niniejszym zawiadomieniem Komisja nie będzie wszczynać postępowania ani po otrzymaniu skargi, ani z urzędu. Ponadto w przypadkach gdy Komisja wszczęła postępowanie, ale przedsiębiorstwa mogą wykazać, że w dobrej wierze uznały, iż nie zostały przekroczone udziały w rynku, o których mowa w pkt 8, 9, 10 i 11, Komisja nie nałoży kar. Mimo że niniejsze zawiadomienie nie jest wiążące dla sądów i organów ds. konkurencji państw członkowskich, jego celem jest zapewnienie im wytycznych co do stosowania art. 101 Traktatu (¹).
6. Zasady określone w niniejszym zawiadomieniu mają zastosowanie również do decyzji związków przedsiębiorstw i do uzgodnionych praktyk.
7. Niniejsze zawiadomienie pozostaje bez uszczerbku dla jakiejkolwiek interpretacji art. 101 Traktatu, jaką może przyjąć Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

II.

8. Komisja jest zdania, że porozumienia między przedsiębiorstwami, które mogą mieć wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi i których skutkiem może być zapobieganie, ograniczanie lub zakłócanie konkurencji na rynku wewnętrznym, nie ograniczają odczuwalnie konkurencji w rozumieniu art. 101 ust. 1 Traktatu:
  - a) jeżeli łączny udział stron porozumienia w rynku nie przekracza 10 % na żadnym z rynków właściwych, których dotyczy porozumienie, o ile jest ono zawierane między przedsiębiorstwami, które są rzeczywistymi lub potencjalnymi konkurentami na którymkolwiek z tych rynków (porozumienia między konkurentami) (²); lub
  - b) jeżeli udział każdej ze stron porozumienia w rynku nie przekracza 15 % na żadnym z rynków właściwych, których dotyczy porozumienie, o ile jest ono zawierane między przedsiębiorstwami, które nie są rzeczywistymi ani potencjalnymi konkurentami na żadnym z tych rynków (porozumienia między niekonkurentami).
9. W przypadkach, w których trudno jest zakwalifikować porozumienie jako porozumienie między konkurentami lub jako porozumienie między niekonkurentami, zastosowanie ma próg 10 %.
10. Jeżeli konkurencja na rynku właściwym zostaje ograniczona przez skumulowany efekt porozumień o sprzedaży towarów lub usług zawartych między różnymi dostawcami i dystrybutorami (skumulowany efekt zamknięcia rynku wywołany przez równoległe sieci porozumień o podobnych skutkach dla rynku), progi udziału w rynku, o których mowa w pkt 8 i 9, obniża się do 5 % zarówno w przypadku porozumień między konkurentami, jak i porozumień między niekonkurentami. Zasadniczo nie uznaje się, aby poszczególni dostawcy i dystrybutorzy, których udział w rynku nie przekracza 5 %, znacznie przyczyniali się do skumulowanego efektu zamknięcia rynku (³). Skumulowany efekt zamknięcia rynku jest mało prawdopodobny, jeżeli równoległe porozumienia (sieci porozumień) o podobnych skutkach pokrywają mniej niż 30 % rynku właściwego.
11. Komisja jest również zdania, że porozumienia nie ograniczają odczuwalnie konkurencji, jeżeli udziały stron porozumienia w rynku w ciągu dwóch kolejnych lat kalendarzowych nie przekraczają progów odpowiednio 10 %, 15 % i 5 % wymienionych w pkt 8, 9 i 10 o więcej niż 2 punkty procentowe.

(¹) W szczególności, aby określić czy ograniczenie konkurencji jest odczuwalne, organy ds. konkurencji i sądy państw członkowskich mogą uwzględnić progi ustalone w niniejszym zawiadomieniu, lecz nie mają takiego obowiązku. Zob. sprawa C-226/11 Expedia, pkt 31.

(²) W sprawie definicji rzeczywistych lub potencjalnych konkurentów zob.: Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie stosowania art. 101 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do horyzontalnych porozumień kooperacyjnych (Dz.U. C 11 z 14.1.2011, s. 1), pkt 10. Dwa przedsiębiorstwa uznaje się za rzeczywistych konkurentów, jeżeli działają na tym samym rynku właściwym. Przedsiębiorstwo uznaje się za potencjalnego konkurenta innego przedsiębiorstwa, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że – przy braku porozumienia – to pierwsze przedsiębiorstwo w przypadku niewielkiego, ale trwałego wzrostu cen względnych przeprowadziłoby w krótkim czasie konieczne dodatkowe inwestycje lub poniosłoby inne niezbędne koszty dostosowawcze w celu wejścia na rynek właściwy, na którym prowadzi działalność drugie przedsiębiorstwo.

(³) Zob. również Wytyczne w sprawie ograniczeń wertykalnych (Dz.U. C 130 z 19.5.2010, s. 1), w szczególności pkt 76, 134 i 179. Podczas gdy w wytycznych w sprawie ograniczeń wertykalnych odnośnie do pewnych restrykcji mowa jest nie tylko o łącznym, lecz również o powiązonym udziale rynkowym danego dostawcy lub nabywcy, w niniejszym zawiadomieniu wszystkie progi udziałów rynkowych dotyczą łącznych udziałów w rynku.

12. W celu obliczenia udziału w rynku konieczne jest określenie rynku właściwego. Obejmuje on właściwy rynek produktowy i właściwy rynek geograficzny. Przy określaniu rynku właściwego należy odwołać się do obwieszczenia w sprawie definicji rynku właściwego⁽¹⁾. Udziały w rynku powinny być obliczane na podstawie danych o wartości sprzedaży lub, w odpowiednich przypadkach, danych o wartości zakupów. Jeżeli dane na temat wartości nie są dostępne, można wykorzystać dane szacunkowe oparte na innych rzetelnych informacjach rynkowych, w tym dane ilościowe.
13. W kontekście wyjaśnień Trybunału Sprawiedliwości, o których mowa w pkt 2, niniejsze zawiadomienie nie obejmuje porozumień, których celem jest zapobieganie, ograniczanie lub zakłócanie konkurencji na rynku wewnętrznym. Komisja nie przyzna zatem ochrony wynikającej z progów udziałów w rynku określonych w pkt 8, 9, 10 i 11 w przypadku takich porozumień⁽²⁾. Na przykład w odniesieniu do porozumień między konkurentami Komisja w szczególności nie będzie stosowała zasad określonych w niniejszym zawiadomieniu do porozumień zawierających ograniczenia, które – pośrednio lub bezpośrednio – mają na celu: a) ustalanie cen sprzedaży produktów osobom trzecim; b) ograniczenie produkcji lub sprzedaży; lub c) podział rynków lub klientów. Podobnie Komisja nie będzie stosowała ochrony wynikającej z tych progów udziału w rynku w odniesieniu do porozumień zawierających którekolwiek z ograniczeń wymienionych jako najpoważniejsze ograniczenia konkurencji w jakichkolwiek obowiązujących lub przyszłych rozporządzeniach Komisji w sprawie wyłączeń grupowych⁽³⁾, które Komisja uznaje zasadniczo za ograniczenia konkurencji z uwagi na cel.
14. Ochrona wynikająca z progów udziału w rynku, o których mowa w pkt 8, 9, 10 i 11, ma szczególne znaczenie w przypadku kategorii porozumień nieobjętych żadnym rozporządzeniem Komisji w sprawie wyłączeń grupowych⁽⁴⁾. Ochrona ma również znaczenie w przypadku porozumień objętych rozporządzeniem Komisji w sprawie wyłączeń grupowych w zakresie, w jakim takie porozumienia zawierają tzw. ograniczenie wykluczone, tj. ograniczenie niewymienione jako najpoważniejsze ograniczenie konkurencji, lecz mimo to nieobjęte rozporządzeniem Komisji w sprawie wyłączeń grupowych⁽⁵⁾.
15. Do celów niniejszego zawiadomienia terminy „przedsiębiorstwo”, „strona porozumienia”, „dystrybutor” oraz „dostawca” obejmują odpowiednie przedsiębiorstwa powiązane.
16. Do celów niniejszego zawiadomienia „przedsiębiorstwami powiązаныmi” są:
- a) przedsiębiorstwa, w których strona porozumienia, pośrednio lub bezpośrednio:
    - (i) jest uprawniona do wykonywania ponad połowy praw głosu; lub
    - (ii) jest uprawniona do powoływania ponad połowy członków rady nadzorczej, zarządu lub organów prawnie reprezentujących przedsiębiorstwo; lub
    - (iii) ma prawo kierowania działalnością przedsiębiorstwa;
  - b) przedsiębiorstwa, które bezpośrednio lub pośrednio mają w stosunku do strony porozumienia prawa lub uprawnienia wymienione w lit. a);
  - c) przedsiębiorstwa, w których przedsiębiorca wymieniony w lit. b) ma bezpośrednio lub pośrednio prawa lub uprawnienia wymienione w lit. a);

⁽¹⁾ Zawiadomienie w sprawie definicji rynku właściwego do celów wspólnotowego prawa konkurencji (Dz.U. C 372 z 9.12.1997, s. 5).

⁽²⁾ W przypadku takich porozumień Komisja będzie decydować o wszczęciu postępowania wedle swego uznania.

⁽³⁾ Porozumienia dotyczące dostaw i dystrybucji między przedsiębiorstwami niebędącymi konkurentami: zob. w szczególności art. 4 rozporządzenia Komisji (UE) nr 330/2010 z dnia 20 kwietnia 2010 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych (Dz.U. L 102 z 23.4.2010, s. 1); umowy licencyjne między przedsiębiorstwami niebędącymi konkurentami: zob. w szczególności art. 4 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 316/2014 z dnia 21 marca 2014 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień o transferze technologii (Dz.U. L 93 z 28.3.2014, s. 17). Porozumienia między konkurentami: zob. w szczególności art. 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1217/2010 z dnia 14 grudnia 2010 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii porozumień badawczo-rozwojowych (Dz.U. L 335 z 18.12.2010, s. 36) oraz art. 4 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1218/2010 z dnia 14 grudnia 2010 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii porozumień specjalizacyjnych (Dz.U. L 335 z 18.12.2010, s. 43), jak również art. 4 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 316/2014.

⁽⁴⁾ Np. umowy licencyjne na znak towarowy oraz większość rodzajów porozumień między konkurentami, z wyjątkiem porozumień badawczo-rozwojowych oraz porozumień specjalizacyjnych, nie są objęte żadnym rozporządzeniem w sprawie wyłączeń grupowych.

⁽⁵⁾ Ograniczenia wykluczone – zob. w szczególności art. 5 rozporządzenia (UE) nr 330/2010, art. 5 rozporządzenia (UE) nr 316/2014 i art. 6 rozporządzenia (UE) nr 1217/2010.

- d) przedsiębiorstwa, w których strona porozumienia wraz z jednym lub większą liczbą przedsiębiorstw określonych w lit. a), b) lub c), lub w których dwa lub kilka spośród tych ostatnich wspólnie posiadają prawa lub uprawnienia wymienione w lit. a);
  - e) przedsiębiorstwa, w których prawa lub uprawnienia wymienione w lit. a) wspólnie przynależą do:
    - (i) stron porozumienia lub odpowiednio ich przedsiębiorstw powiązanych określonych w lit. a)–d); lub
    - (ii) jednej lub większej liczby stron porozumienia lub też jednego lub większej liczby przedsiębiorstw powiązanych, określonych w lit. a)–d), oraz strony trzeciej (stron trzecich).
17. Do celów wymienionych w pkt 16 lit. e) udział w rynku takich wspólnie posiadanych przedsiębiorstw zalicza się w równych częściach każdemu przedsiębiorstwu dysponującemu prawami lub uprawnieniami wymienionymi w pkt 16 lit. a).
-